



KOMMISSORIUM FOR KOMMUNERNES IT-ARKITEKTURRÅD
REVIDERET VERSION, VEDTAGET AF KL'S DIREKTION DEN 5. APRIL 2016

KOMMISSORIUM FOR KOMMUNERNES IT-ARKITEKTURRÅD

REVIDERET KOMMISSORIUM,
VEDTAGET AF KL'S DIREKTION DEN 5.
APRIL 2016

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
Den fælleskommunale rammearkitektur	3
Formål	4
Mandat	4
Processerne omkring It-Arkitekturrådet	5
It-projekter	6
KL/KOMBIT-arkitekturstab	6
Arbejdsgrupper – med udgangspunkt i netværket af kommunale forretnings- og it-arkitekter	6
Den kommunale rammearkitektur	6
Kommunernes It-Arkitekturråd	6
Forretningsudvalget	6
Kommunale samarbejdsorganisationer	7
Tværoffentlige samarbejdspartnere	7
Opgaver	7
Arkitekturrådets medlemmer	8
Arkitekturrådets interessenter	9
Arbejdsform	9
Kommunikation	9
Finansiering	9
Sekretariat	9

Baggrund

Der investeres massivt i digitalisering af den kommunale sektor. Der er forventning og krav om, at digitaliseringen skal bidrage til at transformere den kommunale opgavevaretagelse, for at sikre både mere effektive kommuner og en attraktiv kommunal service. Digitalisering er blevet en vigtig del af de kommunale kerneopgaver, og derfor er det afgørende, at kommunerne tager yderligere ansvar for deres it-arkitektur.

Styring af it-arkitekturen er en af de afgørende forudsætninger for, at kommunerne kan høste gevinster ved digitaliseringen. Arkitekturstyring skal understøtte en effektiv opgavevaretagelse og en helhedsorienteret service til borgerne. Data skal bruges til intelligent beslutningsstøtte. Samtidigt har kommunerne et stort fokus på at skabe åbenhed og den rigtige bevægelse i markedet, så kommunerne til fornuftige priser kan købe innovative løsninger, som understøtter en effektiv digital service.

I strategiperioden 2011-2015 blev fundamentet til den fælleskommunale rammearkitektur skabt. I den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2016-2020 er de overordnede målsætninger for arbejdet med rammearkitekturen at sikre sammenhæng og genbrug i it-systemerne, at sikre, at arkitekturmålene er aktuelle, og at kommunerne har de nødvendige arkitekturstyringskompetencer til at udbrede rammearkitekturen på forretningsområderne. Fastholdelse og videreudvikling af rammearkitekturen gennem fortsat solid organisering af den fælles it-arkitekturstyring i Kommunernes It-Arkitekturråd er ligeledes en overordnet målsætning i strategien.

Samtidig er det vigtigt at fastholde og udbygge det igangværende samarbejde med det statslige og regionale niveau.

Den fælleskommunale rammearkitektur

Rammearkitekturen er den fælleskommunale vej til sammenhængende, fremtidssikret og effektiv it-understøttelse – udviklet på et flerleverandørmarked. Derved er det væsentligste omdrejningspunkt for Arkitekturrådets arbejde den til enhver tid gældende, fælleskommunale rammearkitektur. Rammearkitekturen er den fælles "byplan" for det fælleskommunale it-landskab med et fælles sæt af byggeregler, som alle leverandører skal bygge ud fra.

Kommunerne ønsker, at alle leverandører anvender rammearkitekturen for at sikre sammenhæng mellem løsningerne på tværs og genbrug af løsninger og løsningselementer. Således fastsætter rammearkitekturen, hvordan it til kommunerne fremover skal udvikles, for derved at sikre, at vi på én gang kan arbejde med mange leverandører, samtidig med at vi sikrer genbrug og sammenhæng i opgavevaretagelsen.

Rammearkitekturen indeholder:

- Mål og visioner for vores fælleskommunale it
- Principper og retningslinier for udvikling
- Strategier for en gradvis migration fra det nuværende it-landskab
- Standarder for beskrivelsesmodeller (begrebsmodeller, arbejdsgange m.m.)
- Komponentmodel for fælles "byggeblokke"
- Integrationsmodeller
- Driftsmodeller

Arkitekturen realiseres som udgangspunkt gennem fælleskommunale projekter, herunder hos KOMBIT, gennem projekter i kommunerne og/eller i samarbejde med staten. Intentionen er, at alle projekter så vidt muligt skal følge rammearkitekturen, og

at alle projekter skal bidrage til at udbygge/styrke rammearkitekturen. De fælles standarder, byggeblokke og komponenter vil indgå som en del af kravspecifikationen i forbindelse med udbud.

Formål

Formålet med Arkitekturrådet er – i samarbejde med KL's ledelse og kontaktudvalg – at tage et hovedansvar for at udarbejde og udbrede fremtidens fælleskommunale "it-byplan", forankre arkitekturstyring i kommunerne og at forankre rammearkitekturen i tvær- og fællesoffentlige arkitektursamarbejder. Derved sikres kommunernes fundament for en sammenhængende, fremtidssikret og effektiv digital forretningsudvikling, også i sammenhæng med andre offentlige aktører.

Mandat

Rådet er rådgivende over for KL, KOMBIT, kommuner og samarbejdspartnere. Rådet kan af egen drift udarbejde anbefalinger til behandling i KL.

Rådet træffer beslutninger om, hvilke anbefalinger rådet giver vedrørende kommunernes fælles it-arkitektur.

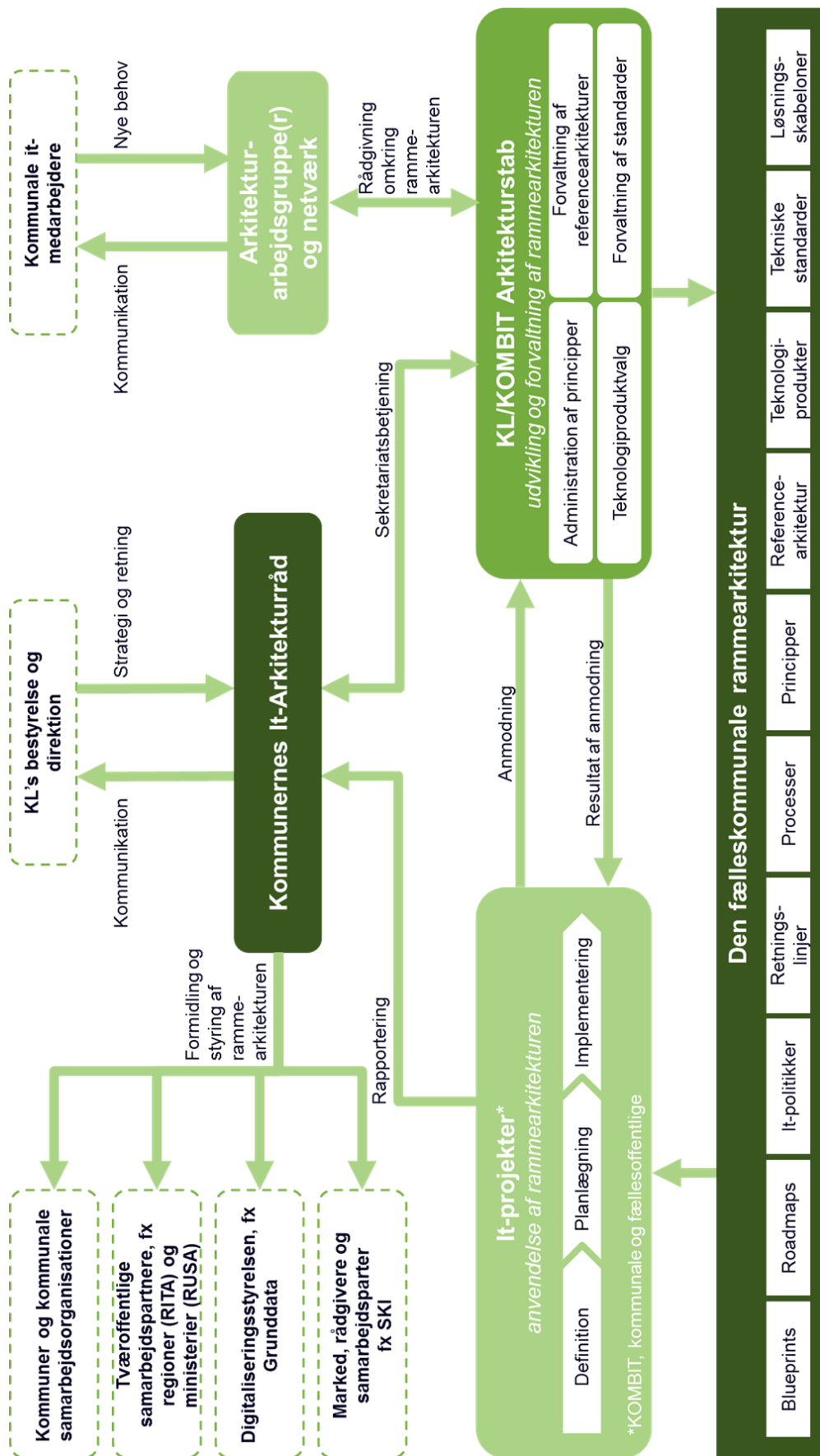
Beslutningstagere kan anmode rådet om at tage stilling til specifikke spørgsmål, for at kunne tage beslutninger på et oplyst grundlag.

Rådet kan igangsætte projekter, arbejdsgrupper og analyser efter behov inden for de økonomiske rammer, som rådet har.

Rådet varetager i forhold til progression og prioritering en overordnet rolle i forhold til programmet "Sammenhæng og Genbrug med Rammearkitekturen", som indgår i handlingsplanen for den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2016-2020 "Lokal og Digital".

Rådet er rådgivende vedrørende arkitekturspørgsmål på hele handlingsplanen.

Processerne omkring It-Arkitekturrådet



It-projekter

De projekter, som anvender rammearkitekturen, dens standarder, byggeblokke og principper m.v. Beslutning om arkitektur ligger altid i det enkelte projekt, i samråd med KL/KOMBIT's arkitekturstab, med mulighed for at trække på faglig sparring fra de kommunale it-arkitekter. It-projekterne udarbejder i forbindelse med arkitekturvalg en orienterings- og afvigelsesrapport efter en fælles skabelon for at informere om brugen af rammearkitekturen i projekterne. Rapporterne behandles af It-Arkitekturrådet med henblik på løbende at følge op på rammearkitekturens operationaliserbarhed i praksis. Projekterne kan både være fælleskommunale projekter, herunder KOMBIT-projekter, lokale projekter eller fællesoffentlige projekter.

KL/KOMBIT-arkitekturstab

Den fælleskommunale rammearkitektur forvaltes af KL/KOMBIT-arkitekturstaben og udvikles løbende i samarbejde mellem KOMBIT, KL og kommunerne. Det er arkitekturstabens opgave at udarbejde og vedligeholde arkitekturelementer på baggrund af erfaringer fra projekterne, at besvare anmodninger fra konkrete it-projekter og at involvere de kommunale arkitekter via netværket. I de konkrete KOMBIT-projekter allokerer KOMBIT it-arkitektbistand fra staben eller eksternt.

Arbejdsgrupper – med udgangspunkt i netværket af kommunale forretnings- og it-arkitekter

Arkitekturrådets arbejdet understøttes af et netværk af kommunale forretnings- og it-arkitekter, som gennem deltagelse i arbejdsgrupper, åbne høringer m.v. har indflydelse på de operationelle dele af den fælles arkitekturstyring. Med udgangspunkt i netværket dannes arbejdsgrupper, som arbejder med særlige emner, som efterfølgende lægges i rammearkitekturen til fælles brug. Bemandingen består af kommunale arkitekter og arkitekter fra KL/KOMBIT. Sekretariatet for Arkitekturrådet faciliterer i samarbejde med arkitekturstaben netværkets og arbejdsgruppernes aktiviteter.

Den kommunale rammearkitektur

Rammearkitekturen indeholder de rammer (byggeblokke, komponenter, principper, standarder m.m.), som kommunerne i fællesskab er blevet enige om, og som vi baserer vore projekter på. Arkitekturen skal være operationel, synlig og dynamisk. Rammearkitekturen er bl.a. resultatet af arbejdet i bl.a. arkitekturarbejdsgrupperne.

Kommunernes It-Arkitekturråd

Den samlende enhed for den retningsgivende fælleskommunale rammearkitektur. Arkitekturrådet står formelt inde for kvaliteten og indholdet i rammearkitekturen. Rådet har ikke beslutningskompetence over for de enkelte projekter. Afvigelser fra rammearkitekturen i projekterne skal rapporteres og behandles i rådet med det formål at generere ny viden om rammearkitekturens operationalitet og derved kvalificere rammearkitekturen. Endvidere bidrager rapporteringen til at styrke omverdenens tillid og opbakning til kommunernes fælles retning. Forud for rådets behandling af rapporteringen, sendes denne i høring i 'Netværk af it-arkitekter'.

Rådet beslutter, hvilke fællesoffentlige og lokale elementer, der indgår i rammearkitekturen. Arkitekturrådet understøttes af et sekretariat i KL, arkitekturarbejdsgrupperne samt den faste KL/KOMBIT-arkitekturstab.

Forretningsudvalget

Forretningsudvalget for Kommunernes It-Arkitekturråd består af rådets kommunale formand, herudover 1 eller 2 kommunale medlemmer, den ansvarlige kontorchef for

Arkitekturrådet i KL samt sekretariatet i KL og KOMBIT. Forretningsudvalget arbejder operationelt mellem rådets møder med at sætte retning for rådets arbejde på både kort og lang sigt samt den konkrete planlægning af både rådets møder og igangværende udviklingsaktiviteter. Det er Arkitekturrådet, som vælger forretningsudvalgets kommunale medlemmer.

Kommunale samarbejdsorganisationer

Et stigende antal formaliserede kommunale samarbejder beskæftiger sig med It og digitalisering og har således interesse i anvendelse af rammearkitekturen. Det drejer sig bl.a. om OS2-fælleskabet, SBSYS-brugerklubben, 4K og digitaliseringsforeninger.

Tværoffentlige samarbejdspartnere

Det er kommunernes ønske, at anvendelsen af fælles datastandarder og arkitekturprincipper er hjørnестenen i det fællesoffentlige samarbejde, og derfor er samarbejdspartnere som regioner (fx i regi af RITA, Regionernes It-Arkitekturråd) og ministerier (fx i regi af RUSA, Det Rådgivende Udvalg for standarder og it-arkitektur på sundhedsområdet) vigtige.

Opgaver

Arkitekturrådets opgaver består bl.a. af:

- at påtage sig ejerskab af de retningsgivende dele af rammearkitekturen (vision, mål, principper m.m.)
- at sikre den fortsatte videreudvikling af den fælleskommunale rammearkitektur
- at understøtte en lokal forankring af arkitekturstyring i kommunerne, herunder at opbygge, samle og dele viden, der gør kommunerne i stand til at stille de rigtige krav til it-leverandørerne
- at sikre opbygning af fælles anbefalinger for en række arkitekturkrav, som eksempelvis arkitekturprincipper, beskrivelsesformer, standarder m.m.
- medvirke til at sikre løbende "alignment" mellem de konkrete projekter og den fælleskommunale og fællesoffentlige it-strategi
- løbende at medvirke til at konkrete arkitekturinitiativer og projekter, herunder konkrete løsninger, reelt giver den forventede værdi for den enkelte kommune og kommunerne samlet set
- at sikre et fundament for fælleskommunal opbakning til eksempelvis rammearkitektur, standarder, arkitekturprincipper m.m.
- at kommunikere og operationalisere rammearkitekturen, for derved at opbygge forståelse for kommunernes fælles rammearkitektur
- at komme med anbefalinger til fælles standardmodel for governance af fælleskommunale arkitekturprodukter og konkrete løsninger
- at prioritere og indstille anskaffelse/udvikling af konkrete fælleskommunale arkitekturprodukter til beslutning i KL's ledelse/kontaktudvalg
- at styrke KL's interessevaretagelse i forbindelse med det fællesoffentlige digitale samarbejde, herunder STS, OIO og de enkelte ressortministerier
- at udtale sig om større, strategisk vigtige fælleskommunale eller tværoffentlige enkeltprojekter, efter forudgående anmodning fra KL's eller KOMBIT's bestyrelser

- at drøfte it-arkitektoniske problemstillinger generelt, for eksempel efter anmodning fra KL's eller KOMBIT's direktioner
- at styrke dialogen med leverandører af It-løsninger, It-brancheforeninger og konsulenthuse gennem dialog og netværk, bl.a. i regi af Dialogforum
- at opbygge relation til formaliserede parter hos de væsentligst samarbejdspartnere og vedligeholde en tæt dialog med disse

Der vil være en række faste punkter på dagsordenen, som f.eks., rapportering fra projekter m.v.

Arkitekturrådets medlemmer

Rådet består af:

- 7 repræsentanter fra kommunerne, inkl. Kit@
- 2 repræsentanter fra KL
- 1 repræsentant fra KOMBIT

Rådets medlemmer er chefer med kompetencer inden for digital strategi og ledelse samt arkitekturstyring. Mindst et medlem er fra de kommunale it-chefers forening Kit@, ligesom det tilstræbes, at en af de kommunale repræsentanter rekrutteres fra KOMBIT's portefølje-gruppe. Endvidere tilstræbes en balance mellem medlemmer fra centrale digitaliseringsenheder og kommunernes forretningsenheder, således at kredsen såvidt muligt dækker de store kerneområder.

Medlemmer udpeges af KL's direktion, og medlemskabet er personligt.

Formandskabet går på skift for tre år ad gangen, svarende til 12 ordinære møder i Arkitekturrådet, med mulighed for forlængelse i op til to år.

Desuden har KL og KOMBIT hver især udpeget en tilforordnet til Arkitekturrådet. De tilforordnede modtager materiale til rådets møder og kan frit deltage i disse.

Arkitekturrådets interesser

- Kommunale beslutningstagere og chefforeninger
- Fælleskommunale samarbejder om digitalisering, fx OS2, SBSYS m. fl.
- KL
- KOMBIT
- Digitaliseringsstyrelsen og ressortministerierne
- Regioner/Regionernes It-Arkitekturråd (RITA)
- Tværoffentlige samarbejdspartnere, fx RUSA¹
- Leverandører
- Brancheforeninger
- Politikere
- Medier
- Med flere

Arbejdsform

Som udgangspunkt mødes rådet fast 4 gange årligt. Hyppigere mødefrekvens kan aftales, ligesom ekstraordinære møder kan arrangeres.

Som udgangspunkt vil møderne foregå i KL-Huset, men andre lokationer kan aftales.

Dagsorden og mødemateriale udsendes 1 uge før mødet.

Møderne vil typisk være heldagsmøder.

Digitale møder kan anvendes i forbindelse med arbejdsgrupper og lignende.

Kommunikation

Det er vigtigt, at der er åbenhed og transparens i rådets arbejde. Derfor publiceres dagsordener, referater og andet mødemateriale, ligesom der løbende kommunikeres åbent om rådets arbejde.

Som kommunikationsplatform anvendes kl.dk og rammearkitektur.dk. KL er ansvarlig redaktør.

Finansiering

For at kunne trække på ekstern rådgivning, facilitere og drive arbejdsgrupper, invitere eksterne oplægsholdere og etablere en god kommunikationsplatform, er der bevilget midler fra Digitaliseringspuljen, ligesom KOMBIT medfinansierer sekretariatet.

Sekretariat

Sekretariatsbetjening varetages af KL i samarbejde med KOMBIT.

¹ Det rådgivende udvalg for standarder og it-arkitektur på sundhedsområdet